

Historien om museumsnisserne

På museet i Haderslev bor en lille nissefamilie. De er fem i familien. Der er Far-Nis, Mor-Alma, drengen Pug og pigen Trisse og så er der Olde-Nis, der siges at være mere end 500 år. Hvert år er museet så heldig at få lov til at låne det loft, de bor på. Loftet kan man se på museet, og man kan også følge i nissernes fodspor rundt på museet.

Lidt om vores nisser

En voksen nisse vejer ca. 300 g, før han har spist en stor portion risengrød. Uden hue er voksne nisser ca. 15 cm høje og børnene 5 cm mindre. Det kan vi se af deres fodaftryk. Voksne nisser bruger str. 10 i træsko., men de har behårede fødder og har derfor sjældent brug for sko. De yngste nisser på museet er mindst lige så gamle som museet. Nogle siger, at det faktisk var Pug og Trisse der fandt guldsålene ude ved Gammel Ladegård i 1886. De to skåle var grunden til, at museet blev oprettet for 122 år siden. De voksne nisser kender vi ikke helt alderen på, men det fortælles, at Olde-Nis har kendt Hertug Hans den ældre og boede på slottet Hansborg i 1500-tallet. Det lå ca. der, hvor butikken Lidl ligger i dag.

Tre af museets nisser. De to mindste har vi aldrig set, og de kan derfor ikke vises.

Hvad laver museumsnisser?

Nisserne her på museet er rigtige arkæolognisser. De har rejst i mange lande, bl.a. har de været i Ægypten og været med til at grave pyramiderne ud. Det var nu ikke ret sjovt, for der var varmt, og nisser bryder sig ikke om varmen. De vil hellere hjælpe arkæologerne på museet. Nisserne er dem der hjælper med at sætte bøger på plads i museets bibliotek, som før på mystisk vis var væk. De får potteskår samlet som ikke før lod sig samle. De finder arkivnumre, der er blevet væk og alt muligt andet.

Især til jul vil nisserne gerne hjælpe i den meget travle tid. Men desværre er hjælpen ikke altid hel heldig, og hjælp bliver til narrestreger og nissetjenester, det er næsten det samme som bjørnetjenester, men udføres af nisser!

Hvordan finder man nisserne?

Nogle gange ser vi nisserne. Eller rettere vi ser, at de har været et sted. Vi mennesker - mest voksne - kan jo ikke se nisserne, men måske kan museets små gæster, altså børnene få øje på dem?

På museet i Haderslev kan man hver december finde nisser ved at følge i deres små sorte fodspor eller kigge efter den røde hue. På museet kan vi se, at de har været i den gamle lade, udenfor ved stendyssen, i museets to bindingsværkshuse og i museet oldtidsudstilling.

De sorte fodspor ser sådan ud:

Sådan ser nissefodspor ud.

Alle de steder nisserne har været, efterlader de sig en lille historie om, hvad de har gjort for både at hjælpe, drille og holde jul. De skriver postkort med usynligt blæk, de pakker gaver ind og glemmer, hvad der er i dem, blander alle krydderierne sammen til kagebakingen, byder på pebernødder, driller arkæologerne ved at putte nye potteskår sammen med gamle, pynter op med guirlander og grangrene og sætter neg ud til fuglene.

Nisserne hjælper dyrene ved at sætte neg ud om vinteren.

NISSEFAR NIS

”Uh ha da da, hvor er jeg svimmel. Jeg lagde mig her i trillebøren i går aftes for lige at få en bette lur. Men så her til morgen skulle museets pedel bruge børen. Så skal jeg love for, at jeg fik mig en ordentlig køretur. Jeg må vist heller få fat i Mor-Alma, hun plejer at kunne noget med ingefær, så jeg bliver frisk igen”

MUSEET

”Ingefær er en underjordisk stængel fra en plante, der oprindeligt groede i Asien. For 500 år siden var ingefær et dyrt krydderi. Ingefær bruges både i madlavning og som medicin. Ingefær bruges til øl, i postejer, til syltning, i pebernødder og til julegløgg. En gang troede man på, at man kunne gøre en gammel hest frisk ved at stoppe et stykke ingefær op i enden på den, Ingefær skulle efter sigende også hjælpe mod køresyge”

Lugt til posernes indhold og find ingefær til nissefar.

Er skilt fra udstillingen.

Hvor bor nisserne?

Nisserne på museet bor på loftet over det gamle bindingsværkshus hele året - tror vi nok. Museet får lov til at låne loftet én gang om året, nemlig i december. Så sætter vi loftet ind under den røde trappe i museets forhal.

Nisser har det lige som alle andre børn og voksne i december, de ønsker sig nye ting og sager. Men de får ikke alt på en gang. Akkurat, som søde artige børn, får nisserne en kalendergave hver dag. Gaverne sættes naturligvis hver dag ind i deres lille hus på loftet under trappen.

Den store julekalender åbnes. Hver dag en ny ting til nisserne.

Nissernes loft.

Vil du besøge nisserne på museet?

Har man lyst til følge i nissernes fodspor, kan man gøre det hver dag frem til jul. Stederne skal ikke besøges i rækkefølge, og man behøver ikke finde alle stederne. Alle steder hvor nisserne har været er der små opgaver, eller noget man skal hjælpe nisserne med. Hvert sted fortæller nisserne først om deres arbejde, derefter fortæller museet lidt om nisserne og julens mange traditioner og gøremål. En voksen kan læse skiltet højt eller genfortælle hvad der står!

En voksen læser op.